

FINANCE, INSURANCE AND STOCK TRADING: MODERNIZATION OF THE STRATEGIC PORTFOLIO

Гумін О. М.,¹ д.ю.н., професор

Канцір В. С.,² д.ю.н., професор

Канцір І. А.,³ к.е.н.

Національний університет «Львівська політехніка»

м. Львів, Україна

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-028-5-49>

УДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАХИСТУ НЕДОТОРКАНОСТІ ПРАВА ВЛАСНОСТІ УЧАСНИКІВ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ ВІДНОСИН

Актуальність питання недоторканності права власності обумовлено роллю права, як платформи майнової незалежності громадян та їх участі у процесах суспільного відтворення. Гарантією майнової незалежності виступає право власності особи на майнові і немайнові права, яке реалізується шляхом надання особі права вільно, безперешкодно та в повному обсязі реалізувати правомочності власника щодо особистого майна.

У широкому тлумаченні, гарантія є специфічним засобом забезпечення виконання господарських зобов'язань шляхом письмового підтвердження (гарантійного листа) банком, іншою кредитною установою, страховою організацією (банківська гарантія) про задоволення вимог управненої сторони у розмірі повної грошової суми, зазначеної у письмовому підтвердженні, якщо третя особа (зобов'язана сторона) не виконає вказане у

---

¹ *ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8016-945X>*

² *ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3689-4697>*

³ *ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1259-0381>*

ньому певне зобов'язання, або настануть інші умови, передбачені у відповідному підтвердженні (стаття 200 Господарського кодексу України) [1].

Проте, згадані дослідження не охоплюють усього комплексу проблем забезпечення недоторканності права власності, тим більше, у контексті поєднання не лише процесуальних, а й фінансово-економічних чинників, що залишає дане питання актуальним і досі.

Забезпечення захисту прав і свобод людини означає здійснення процесуальної й банківської діяльності в такому порядку, формі та режимі, за яких втручання в гарантовані законом права й свободи людини зовсім не мало б місця або здійснювалося б лише в передбачених законом випадках, в умовах крайньої необхідності, коли іншими способами вирішити завдання правосуддя неможливо [2, с. 73-76]. До цих завдань, безумовно, належить забезпечення охорони права власності.

Під недоторканністю права власності запропоновано розуміти неприпустимість протиправного та незаконного втручання, обмеження чи позбавлення особи права вільно володіти, користуватися та розпоряджатися майном.

Захист прав споживачів фінансових послуг, відповідно до вимог Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» [3] ґрунтується на таких принципах:

1) забезпечення відповідального ставлення до всіх категорій споживачів фінансових послуг;

2) забезпечення своєчасного надання повної, точної та достовірної інформації про фінансові послуги, суб'єктів господарювання, які надають фінансові послуги, та про їх фінансовий стан;

3) сприяння просвітницькій роботі з метою забезпечення обізнаності споживачів фінансових послуг, отримання ними навичок, знань та впевненості щодо розуміння ризиків, відповідальності та можливостей, пов'язаних із користуванням фінансовими послугами;

4) забезпечення відповідальної ділової поведінки осіб, які надають фінансові послуги, та їх уповноважених представників (осіб, що надають посередницькі послуги на ринках фінансових послуг);

5) забезпечення захисту коштів та інших активів споживачів фінансових послуг від шахрайства та зловживань;

6) забезпечення захисту персональних даних споживачів фінансових послуг;

7) створення і впровадження механізму досудового вирішення спорів щодо надання фінансових послуг;

8) сприяння конкуренції у сфері надання фінансових послуг.

На нашу думку, цей перелік не є вичерпним, адже жодним чином не торкається захисту права власності споживача, адже при здійсненні фінансово-кредитних операцій, об'єктом договору виступають певні активи у матеріальній чи нематеріальній формі, родовою ознакою яких можна зазначити право власності.

Інститут власності займає особливу площину у суспільній свідомості, адже, це – одне із засадничих прав людини, закріплене у Конституції України. Захист права власності – пріоритет державної політики на усіх рівнях її реалізації, особливо, на платформі процесуального (судового) захисту, а також опосередком за діяння банківсько-фінансових фільтрів.

Гарантією захисту прав власників майна може вважатись і те, що законодавець ввів винятковий перелік майна, яке може бути арештовано (ст. 170 КПК України) чи примусово вилучено.

Основними аспектами нормативно-правового регулювання захисту недоторканності права власності учасників фінансово-кредитних відносин виступають:

– гарантія права власності на рівні Основного закону – Конституції та КПК України;

– виокремлення у складі права власності окремих правомочностей володіння, користування, розпорядження;

– баланс приватних та публічних інтересів, як безальтернативна складова захисту права власності під час здійснення фінансових операцій;

- формування принципів добросовісності учасників фінансово-кредитних відносин;
- обґрунтування методики вилучення майна;
- рамкування права власності безальтернативно на законних платформах.

Література:

1. Господарський кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р., № 436-IV. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 19.01.2021).
2. Тертышник В., Щерба С. Концептуальная модель системы принципов уголовного процесса в свете сравнительного правоведения. *Уголовное право*. 2001. № 4. С. 73–76.
3. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12.07.2001 р. № 2664-III. Дата оновлення: 04.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14> (дата звернення: 18.01.2021).